

23 ЛИПНЯ – ВСЕСВІТНІЙ
ДЕНЬ КИТІВ І ДЕЛЬФІНІВ

Всесвітній день китів і дельфінів відзначається щорічно 23 липня. Цей день був заснований у 1986 році, коли Міжнародна китобійна комісія ввела заборону на комерційний вилов китів, яка діє і понині.

Всесвітній день китів і дельфінів служить нагадуванням про необхідність захисту цих морських ссавців та їх середовища існування.

Згідно з даними Всесвітнього фонду дикої природи (WWF) кількість мешканців Світового океану за останні 40 років скоротилася на 49%.

Ще півтора століття тому китів вбивали заради м'яса, а також ворвані - жиру, який використовували згодом для виробництва різних косметичних засобів. Оскільки нині існують різноманітні синтетичні масла - необхідність в цьому фактично відпала.

Однак, китовий промисел - не єдина загроза для цих тварин.

Особливою проблемою для існування морських ссавців є катастрофічне забруднення Світового океану, антропогенний фактор, що виражається в порушенні звичного способу життя ссавців.

Ще один з головних чинників зникнення китів, дельфінів та інших морських ссавців - це їхній вилов для дельфінаріїв, океанаріумів і цирків.

Наприкінці XIX століття гладкі кити були майже винищені, оскільки їх легко зловити: вони живуть недалеко від берега, біля поверхні води, вони повільні, а вбиті особини тримаються на поверхні води за рахунок великої кількості підшкірного жиру, таким чином полегшуючи буксування.

Наразі чисельність гладких китів невелика: всього 300 особин північних, 200 - японських, і 7 500 південних гладких китів. Два перших види занесені до списків Міжнародної Червоної книги як види, які вимирають, популяція південних гладких китів поступово відновлюється, збільшуючись приблизно на 7% на рік.

Схожа історія і з найбільшою твариною на планеті - синім китом. Через безконтрольний промисел в XX столітті чисельність особин стала швидко знижуватися. У 1960-х роках синій кит був практично знищений і опинився на межі повного зникнення - 1963 року залишалося не більше 5 000 особин. Незважаючи на вжиті заходи охорони, синій кит дуже рідкісний - загальна чисельність нині не перевищує 10 тис. особин.

1930

З метою обліку вилову китів Лігою Націй було створено Бюро міжнародної статистики китобійного промислу.

1937

В Лондоні підписано Міжнародну угоду з китобійного промислу. Проте вона не була дієвою - наступного року в Антарктиці вбили 46 тисяч китів, найбільше за всю історію полювання на них.

1946

У Вашингтоні 15 країн прийняли Міжнародну конвенцію з регулювання китобійного промислу та створили Міжнародну китобійну комісію. Ініціатором конвенції виступили США.

1972

Конференція ООН з проблем навколишнього середовища прийняла пропозицію США щодо 10-річного мораторію на китобійний промисел.

1982

Міжнародна китобійна комісія встановила повну 10-річну заборону комерційного полювання на китоподібних. Мораторій вступив у дію в 1986 році, а пізніше став безстроковим.

1986

Міжнародною китобійною комісією засновано Всесвітній день китів і дельфінів. Датою святкування обрали 23 липня на честь того дня, коли було проголосовано мораторій на вбивство китів.

Цікаві факти про дельфінів:

- Дельфін – найрозумніше китоподібне, яке входить в десятку найбільш високорозвинених тварин планети.
- Існують 32 види морських дельфінів і чотири типи річкових.
- Дельфін єдиний ссавець, який народжується вперед хвостом.
- Самиці дельфінів надають допомогу іншій самиці при важких пологах.
- Акули бояться дельфінів, оскільки останні здатні їх убити.
- У дельфінів два шлунки. Перший для зберігання їжі, а другий для перетравлення.
- Спинний плавець у кожного дельфіна унікальний, у такий спосіб вчені відрізняють їх один від одного.
- Дельфіни зазвичай, не можуть жити в повній самоті. Вони мають складну соціальну структуру, і у них є широкий діапазон емоцій, в тому числі і гумор.
- Середня тривалість життя дельфінів становить 17 років. Проте, деякі з них, за якими спостерігали у природі, доживали до 50 років.
- У дельфінів немає нюху, але у них є почуття смаку і можуть розрізняти солодкий, кислий, гіркий і солоний смак.
- У роті дельфіна приблизно 100 зубів. Вони використовують зуби, щоби схопити здобич, але не жують її. Вся їжа проковтується цілком.
- Дорослий дельфін з'їдає приблизно 33 кг риби за добу, що за людськими мірками дорівнює 15-22 кг м'яса на день, але дельфіни не набирають зайву вагу.

Цікаві факти про китів:

- Кити дихають повітрям за допомогою легенів, є теплокровними, годують дитинчат молоком з молочних залоз і мають деяку (хоча і досить незначну) шерсть.
- Кити - найбільші, найдовші (до 33 метрів), найважчі (до 150 тонн), найгучніші, найвитриваліші ссавці.
- Вчені вважають, що передні плавники кашалота - не що інше, як видозмінені лапи.
- Найбільший кит, а відповідно, найбільший ссавець планети - синій кит.
- На язика синього кита, який важить до 4 тонн, може вміститися близько 50 чоловік.
- Серце синього кита розміром з невеликий автомобіль важить 600-700 кг і по судинах діаметром з відро перекачує близько 8 тис. літрів крові.
- За 1 секунду синій кит вдихає приблизно 2 тис. літрів повітря.
- Кити можуть не спати три місяці, не їсти вісім, не дихати до двох годин і при цьому долати гігантські відстані до декількох тисяч кілометрів.

ТВАРИННИЙ СВІТ

МОРСЬКІ ТВАРИНИ СВІТУ

Кит горбатий
(*Megaptera novaeangliae*)

Морські ссавці піклуються
про своїх дитинчат, надаючи
поживу та захист. У деяких
видів така опіка може
тривати до року

Поширені в усіх океанах світу,
горбаті кити загалом тримаються
ближче до берега, щоб мати
змогу харчуватися

НОТАТКИ, ЗАМАЛЬОВКИ ТА СПОСТЕРЕЖЕННЯ
ПРО ТВАРИН, ЩО ЖИВУТЬ В ОКЕАНІ

Хуан Карлос Алонсо

КСД

Алонсо, Хуан Карлос. Морські тварини світу. Нотатки, малюнки та спостереження про тварин, що живуть в океані / Хуан Карлос Алонсо. – Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2024. – 128 с.

Хто мешкає у воді? Маленькі видри та величезні косатки, прудкі дельфіни та майже непомітний планктон, кити, розміром із багатоповерхівку та маленькі химерні губки. І це — лише вершечок фауни Світового океану. У найбільшому природному середовищі нашого світу існує понад 230 000 відомих різновидів морських тварин. Захопливі факти про кожну морську тварину, її наукова назва, середній розмір, середовище існування, раціон харчування та інші деталі доповнені яскравими та детальними ілюстраціями.

За версією БРИТАНСЬКОГО
КОРОЛІВСЬКОГО ГЕОГРАФІЧНОГО ТОВАРИСТВА,
«Життя тварин» Альфреда Брема —
найкраща книжка про тварин
в історії

Альфред БРЕМ ЖИТТЯ ТВАРИН

Ссавці

Велетні тваринного світу
Мавпи та лемури
Екзотичні тварини
Господарі лісів
Мешканці океанів

попередана до музею

Брем, Альфред. Ссавці. Д-К / Альфред Брем. — Харків : Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. — 128 с.

Фундаментальна праця найвідомішого вченого-зоолога! Понад 1000 словникових статей, присвячених поширеним і рідкісним видам, родин та родів тварин! Книги серії запрошують в захоплюючу подорож у світ живої природи. Вони розкажуть про багатьох тварин, їх зовнішній вигляд, звичках, місцях проживання, вихованні дитинчат. Статті проілюстровані чудовими малюнками і фотографіями.

Пайенсон, Ник. Підглядаючи за китами. Минуле, сьогодення та майбутнє найбільших у світі тварин / Ник Пайенсон. – Львів : Апріорі, 2022. – 336 с.

Що ми знаємо про китів, про їхній еволюційний шлях, про розміри, про те, де і як живуть, як полюють, приводять на світ дитинчат; які труднощі долають або які небезпеки на них чигають в океанських просторах? На ці та інші запитання дає відповіді відомий знавець китів Нік Пайенсон у своїй книзі «Підглядаючи за китами».

Як справжній фанат китів автор брав участь у наукових експедиціях і досліджував скам'янілості, знайдені в різних куточках планети: від чилійської пустелі Атаками, де виявлено найбільше у світі захоронення залишків китів – Серро Баллена, до китобійних станцій в Ісландії, від північних до південних морів. Тому він так захопливо розповідає про те, як виглядали давні кити, як вони, мешкаючи на суші мільйони років тому, повернулися назад до водного способу життя; наскільки вражають розміри їхніх тіл.

А ще – вони спілкуються між собою незбагненними людству мовами. Вони, як і ми, творять культуру. І все це – звідки з'явилися кити, як живуть сьогодні, що з ними станеться в новій ері – ми знайдемо в цьому ошатному томику.

Список використаних джерел:

23 липня – Всесвітній день китів і дельфінів

[Електронний ресурс]. – Режим

доступу:https://kv.darg.gov.ua/_23_lipnja_vsesvitnij_denj_0_0_0_2423_1.html. – Заголовок з екрану.

Всесвітній день китів і дельфінів [Електронний ресурс]. –

Режим доступу:<https://daytoday.ua/podiya/vsesvitniy-den-kytiv-i-delfiniv-2/>. – Заголовок з екрану.